

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Venatio Sacra. Sive Puer Amissus

Cabilliau, Baudouin

Lovany, 1642

Liber primus, siue dies Primus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70011)

SACRA VENATIO⁷

S E V

Puer à B. Virgine amissus.

LIBRI TRES.

Lib. I. AMITTITVR.

Lib. II. QVÆRITVR.

III.

QVÆRITVR ET INVENITVR.

Liber primus, siue dies Primus.

ELEGIA PRIMA.

Ἐπὶ τοῦ ἀντρέως, siue mutuus Christi & B. Virginis Amor sibi quam simillimus colludit, & interim Christi Amor quasi furtim absistit.

1. B. Virgo utrumque Amorem describit.
2. Quam sibi sint inuicem similes ostendit.
3. Colludunt pariter festivi hi Genij siue Puelli.
4. Christi amor se quasi clam subducit.

VOX B. VIRGINIS.

Est mihi sanctus amor, sancti qui frater amoris;
Ab Mariæ & IESV natus vterque sinu.

A iiii

Paruus

Paruus vterque puer, primo sed maximus ortu,
 Victor vterque pij bella gigantis agit.
 Iungit vterque parem concordi pignore dextram,
 Neuter abesse potest, neuter abesse velit,
 Otia securo seu pax indulgeat æuo,
 Seu dubiâ Mauors misceat arma manu:
 Seu pedibus sequitur terras, seu puppibus æquor:
 Et maris & terræ par comes ambit iter.
 Tam mihi crescit amor; quam crescit & almus IESVS.
 Alter ab alterius fœdere ducit opem.
 Nam puer vt IESVS purâ concreuit in aluo;
 Agnosci puero cœpit alumnus Amor.
 Et ceu luna nouo lux emicat æmula soli,
 Sic Mariæ è IESV fidere fulget honos.
 Vt peperit IESVM, peperit bis mater Amorem;
 Virginis è partu quid nisi viuat Amor?
 Ille piæ quo non sit pulchrior, ignis alumnus est.
 Includitque meo gaudia prima sinu.
 Nempe mei est generis Genius, quo cretus IESVS
 Sanguine; & hoc creuit sanguine natus Amor.
 Et bene si spectes vultum; cognoscor in illo,
 Vt Deus astra regit, cetera matris habet:
 Mutuus hinc ignis cor vrit vtrumque, nec vllum
 Tempus erit, quo non mutuus ignis edat.
 In quascumque voles alternâ sorte figeras,
 Hunc, illum puerum verte; decorus erit.
 Opportuna nouis cui cum sit gratia formis;
 Mille trahat vultus, mille decenter habet.
 Cirrus vtrique teres tenerum crispatus in aurum.
 Purpura par, & par candor vtrique generis.
 Hos ambos igitur (quem non decor ille decorus
 Vrat) ego casto lactea pascio sinu.
 Pondus vt ambo meis hærescuaue mamillis;
 Par lac de lacrymis ambo bibere meis.
 Qui sic ambo pari stant fronte simillimus error,
 Nec minus ora pari lumine dulce vibrans.
 Hos si forte sua stantes sub imagine cernas,
 Iurabis, geminus frater hic vnus erit.

Et certè lux vna viger, vox vna duobus,
 Sic Amor in puero est : sic in Amore puer.
 Sic concors conspirat honos, & gratia forma.
 Omne decus gemino sic puer ore legit.
 Discrepat hoc vnum. purus sol ardet IESVS :
 Non nisi noster amor Solis imago niter :
 Illius ex oculis radios decerpit, & ignes.
 Pascit Amor castas ignibus hisce faces.
 Nam mihi cor speculum, quo si meus ardet IESVS :
 Hinc speculo floret lux Amor æqua suo.
 Vitalesque bibit radios illius ocellis,
 Perspicuoque rapit lumine mille faces.
 Luna vale, solque ipse vale, stellæque valere,
 Omne mihi spondent lumina bina iubar.
 Sin abit his oculis, breuis vt fugit iris in auras :
 Pulchra fugit speculo solis imago suo.
 O vrinam ! nil tale ! meus me linquat IESVS ?
 Sol nullus spectet, nulla vel astra nefas.
 Spes bona si qua ligas fidis adamantina nodis
 Vincla ; velim perpes vinciat ambo fides.
 Eueniet. Mariæ quæ vis abrumpat IESVM,
 Quam sibi securo fædere iunxit amor ?
 Nonne vides ? ambos vitæ tenor vnus & aui
 Vt tenet, ac concors lusus, & vsus habet !
 Ille, vel ille puer (pueri quis dulcior ardor ?)
 Transferit alternâ poma, vel arma manu.
 Quin & vterque suas quas implicat, explicat alas.
 Colludensque parem fingit vtrinque fugam.
 Hei mihi ! vana rudem quàm ludit opinio mentem !
 Credideram fingi, sed fuga ficta grauat.
 Quod quasi ludus erat, fit serua noxa parenti.
 Ludit in arumnas heu ! fuga vera meas.
 Orbis amor profugum meus ergo sequetur IESVM ?
 Semper enim solem gestit vt umbra, sequi.
 Auricomum seli ceu flos aduertit ocellum,
 Vnde satur radijs aurea sæcla trahit.
 Sin longâ fugiat sol nube sepultus, & imbre,
 Flos comes orbando quærit amore mori :

Sic ubi mi IESV fugis, ô pulcherrime rerum;
 Par flori, viduus lumine languet amor.
 Nec languere diu potis est, necis induit omen
 Mestus Amor, moesto mater amore perit.
 Vis ut uterque cadat, pia mater, Amorque parentis?
 Vltimus hic casti fructus Amoris erit?
 Nempe mei speculum nullis occurrit in oris.
 Omnibus ergo perit matris imago locis.
 Est tamen hic agræ blandum solamen amanti,
 Nec mea lux IESVS totus ut umbra, fugit:
 Corpus abit, fateor, sed corporis hæret imago.
 Sic puer usque fugit, sic puer usque redit:
 Dum fugit, acre meo figit sub pectore vulnus;
 Dum redit huc almam vulneris adflat opem.

ELEGIA II.

1. *Puerorum varia Studia.*
2. *Christus Puer fabrili arte crucem struit.*
3. *Adit Ierosolymam cum matre.*
4. *Remanet illic, & docet Scribas.*

QVare, rudi simplex quos mente puertia ludos
 Parrurit, è puero dein paritura virum,
 Inuenies, rapidis cui cor leue ventilet alis,
 Ludicra cura pilæ, ludicra cura trochi,
 Inuenies, doctas qui Palladis ambiat artes,
 Seu Maro magne tuas, seu magè Marce tuas:
 Inuenies, quem lora canum, vel rara ferarum
 Reria detineant, vel vaga ducat auis.
 Inuenies, qui ferta rosis concinnet ad aras,
 Primaque de violis vota, precesque literæ,
 Inuenies, alium cui linea reddat Apellem,
 Fingere docta viros, fingere docta nurus:
 Ars decet, artis opus quis non miratur, & optat
 Arte frui? quem non extulit artis honos?
 Sed loquar in tenero quid agat puer entheus æuo,
 Quia qui nescit, pensa laboris amat.

Asciolas

Ascias, ferasque inter, læuesque dolabras,
 Ceu pueri ludus nobile feruet opus.
 Et varios fabrâ celer expedit arte labores,
 Effingitque quadrâ de trabe sæpe crucem:
 Ab puero siquidem discit iam ferre, quod olim
 Vir feret, antè crucem crux cui corda grauat.
 Sera sed hæc olim, stat fors voluentibus annis:
 Postera cum pulchrum viderit hora decus,
 Hæc inter, patrijs tectis tuba sacra parentes
 Euocat, & sæstos imperat ire dies.
 Illic ergo parens properat, properatque parentis
 Sponsus, item properat iunctus vtrique puer.
 Iamque pari graditur per plana, per aspera gressu.
 Quod præit alma parens, Gnatu adumbrat iter.
 Et tandem Solymæ sanctus puer adstitit ædi,
 As comiti iunctas nequit vrimque manus:
 Hic pingues liquidis thus implet odoribus aras,
 Ebriaque affuso stridet acerra mero:
 Iam sat vbi sacris adoleuit idonea flammis
 Hostia, thuricremis hostia læta focis;
 Ad patrios exinde parens reditura penates,
 Descendit, Solymo prona per arua iugo.
 Et iam carpit iter, condensâ septa coronâ,
 Illic inde nurus cingit, & inde puer.
 Inde sed absistit pueris puer omnibus vnus
 Carior, incertisque aqolat ille plagis.
 Quem procul hamatis ceu saucia dama sagittis,
 Virgo peregrino quæritat ægra solo.
 Quæritat, incassum raptumue quiritat I E S V M.
 Ille Sionæâ rupe retorquet iter.
 Quid nisi Sionias agnus sacer ambiat aras,
 Victima que nusquam gratior vlla litat?
 Quaque suis aris tener adsidet ipse Sacerdos:
 Erudit antiquæ lex noua legis opus,
 Cui fuit ambrosijs diuina Sijada labellis.
 Fronte pudor, vultu forma modesta sedet.
 Et licet hic oculos matris iam fallat & aures
 Nec lux inde micat, clara nec aura sonat.

Nole

Nolo putes diuina puer Sapientia diuina
 Errer, at errorem dedocer ille Sophos.
 Nil pueri puero est, magnum sapit ille magistrum.
 Quæque regunt Mosen, mystica vela, leuat.
 Nec silet antiquis oracula condita fastis.
 Si quid aui doceant, plus docet ille nepos.
 In puero ne quæso, breues quis censeat annos.
 Ille puer Sophiæ sæcula cana sapit.
 Eia facesse Σοφῶν aui matura senectus.
 Nil facit ad puerum ruga seuera meum.
 Erudit hinc canas facunda puertia barbas.
 Præ puero hoc, pueros non nisi crede senes.
 Prisca Σοφῶν procul immensos quor' ière per orbes
 Sæcla; breui pueri dic modò clausa sinu.
 (a) *Tubis argenteis in lege Mosis euocabantur Iu-
 dai ad festa solennia ter in anno.*

ELEGIA III.

Amor venatoris specie suum defert
 B. Virgini obsequium.

1. *B. Virgo queritur sibi amissum puerum.*
2. *Amor B. Virginis comes audit querelam.*
3. *In venatoris habitu.*
4. *Cum apparatu venatico.*

VOX B. VIRGINIS.

Q Vando peregrinis descendo Sionis ab aris,
 Nec scio, sera nigris quid vehat hora rotis;
 Accingunt latus omne nurus, latus omne puelli.
 Quos tenet implexâ mater amica manu.
 Et denso pede feruet iter, per aperta viarum:
 Ipsa steteri medio sola repente choro.

Hionulus

Hinnulus ille meus, quo non formosior alter,
 Effugit ah! orbo cœca per arua sinu.
 Nescio quî blandi nodum rescindat amoris?
 Quâ fuga? quæue fugę causa, modusque fuit?
 Primus ut ardor erat castę puer ille parenti,
 Finis & ardoris sic erit ille mei;
 Sed finis sine fine: modum quis ponat amanti,
 Cui suus eterno sole perennat Amor?
 Quâ rapit ali pedem, quali dama celerrima, cursum,
 Qualibet hunc volucris turbine rapta sequar.
 Saxa super, collesque ruo, Sed nullus I E S V S
 Obuius. ah! saxis durior ille fugit?
 Panę queri sic ausa fuit pia Virgo. sed inquit:
 Non stat mens puero saxea: mollis amat.
 Audijt hæc, sociã qui tum comes ibat in ymbra,
 Defensor tenerę Virginis acer Amor.
 Arsit, & enodes celer ilicer expedit alas:
 Expedit ille pedes, expedit ille manus,
 Atque sonans humeris onus omne, leuesque sagittas,
 Transferit in dextram pondera grata suam.
 Seu potius crispat lato venabula ferro,
 Cui teneris floret cuspis amęna rosis.
 Lenit enim, quod figit Amor sine vulnere vulnus,
 Parque rosę, sanguis pulchrior inde fluit.
 Si tamen inde cruor dimanat in omina lethi.
 Nec magis in lacrymas vulnera cordis eant,
 Purpureo suras euincta Diana cothurno
 Nil regit hęc: Virgo sed regit alma canes,
 Nec dentes, apruę minax caput ilice figit:
 Vlla nec ę cerno cornua limen habet.
 Nec pictas legit exuuias de Lynce, laboris
 Præmia vana, leuis qualia poscit honos.
 Sancia sed tereti præfigit corda sagittã.
 Hinnule siue cadis, seu pia dama iaces.
 Cor sacra præda Deo, sancto cor pignus Amori,
 Cor sacra lux vite, corda triumphat Amor.
 Insuper intexit triplici tria fila colori,
 Et tribus ę filis tercia pexa struit,

Quippe

Quippè ter vniùs stat Numinis auspice cura
 Fretus, & audet opus, quo sibi sperat opem;
 Vt sacer Aegon trepidas ad cornua syluas
 Impleuit; residues excit ad arma feras.
 Agglomerant agiles canis hinc canis inde cateruas,
 Sed canis, humanos mens cui docta modos.
 Cum qui fidoque tenax digiti discrimine cui sit
 Pes manus. apta manu præda tenace capi est.
 Cuique pedi spes ipsa suas comes addidit alas.
 Sic qua quisque secat, spem canis haurit, iter.
 Sic amor accingit pulchro sua castra labori:
 Si labor est prædam, qua capiare, sequi.

ELB G I A I V.

Amor B. Virginis obsequio militat.

1. *Amor suum in quarendo puero deserit B. Virgini obsequium.*
2. *Affectus varios. ceu canes venaticos, excitat,*
3. *Prædam frustra indagant.*

I Bo sequar dubio palantem tramite prædam.
 Sed fuga cæca; vagæ signa nec vlla fugæ.
 Infelix indago; vagis quam distrahit oris,
 Et secat incertis peruaga præda vijs.
 Nunc Timor it syluis, nunc Spes volat ignea pratis,
 Et dolor effrañem raptat in arua fugam,
 Niñat, hiatque, vlulatque, fremitque & gannit Hylactot,
 Nare bibens auras, iamque vbi listit, ait:
 Hic lepus est, ceruicque diu fugitiuus alumnus.
 Spem vocat hic quidam nare suavis odor.
 Suauius Ambrosio qui ver aspirat amomo,
 Cuique vel Enna suas cedat amœna rosas:
 Illicò præcipitem Spes huc rapit obuia cursum:
 Ocyor Isacijs præuolat hinnus agrisq;

15

Vtque redūx varios, Mæander oberrat in orbes:
 Sic vagus ambages implicat ille suas,
 Pes vbiqumque bisulcus arat queis currit, arenas;
 Hic monumenta suæ linquit odora fugæ.
 Non plaga, non rubei formido plumea septi,
 Linea nec celeres detinet vlla pedes.
 Jam propior, propiorque inhiat Lycus, adde Lyciscam,
 Hinnuleumque capit, caprus vt vmbra fugit,
 O quoties hilari cornu spes credula prædam
 Claudit iò captam, nec tamen apta capi est!
 Denuò visa capi, fugit alite denuò cursu,
 Capta, nec apta capi, sed capit arte canes.
 Donec inexcussis se condat anabela frutetis,
 Abditaque ignoto seruet asyla specu,
 Ecquid ad hæc elusus Amor? suspirat anhele
 Corde trahens gemitus, ore bibens lachrymas;
 Aure pares haurit quas Virgo dat ore, querelas,
 Virginis exemplo doctus & ipse queri.
 Inhit (eo dicente graui flos omnis vt austro,
 Marcuit, ah! fluxis decolor vmbra comis)
 Scilicet egra metu quem cura exurit Amoris;
 Iste dolor flori Sirius ardor erat.

E L E G I A V.

B. Virginis querela de irritâ venatione:

1. *B. Virgo de diuturna fugæ mora quasi expostulat.*
2. *Optat rescire vbinam terrarum suis Hinnulus degat.*
3. *Dolor de spe elusa.*

V O X B. V I R G I N I S.

V Os pressis Zephyrique, Notique filete subalis;
 Virginis vt iustas audiat æthra preces,
 Hæc mihi prima stetit nascentis gratia Verbi,
 Si fuga iam nati vota suprema rapit;

Quod

Quod placeat, nil est, raptum ni reddat IESVM.

Quo sine, digna Deo dona quis vlla ferat?

A quo primus honos, & desinet vltimus illo
In puero, rapto mors sub amore later.

Quisquis is es, blandi quem non trahit ardor IESV;
Durior es saxo, durior es chalybe.

Suspicio, an fallor? me qui sic deserit, Hinnum
Molliter irasci, si tamen odit amor,

Qui potis innumeris quem nescia venor in oris,
Vndique sic cœcâ fallere vota fugâ?

Nec capio, tot vt affectus, & retia solers
Expedij blandis insidiosa dolis.

Tot post vota, precesque, vel ærumnosa laborum
Tædia, venantis cur neget arte capi?

Hinnuleum vel gutta breui quem molliat imbri,
Non dolor immensis molliat vber aquis?

Dicite iam syluæ, vos hæc per conscia restor
Astra, quibus claro sol parit igne iubar:

Nunc vbi frondosam lassus iacet Hinnus ad vlmum?
Aut secat effræni frondea re gna pede?

Siue parat, propero cursu defessus & æstu,
Pascere fruge famem, pascere fonte sitim?

Seu potius seras vbi sol moribundus in horas
Occiderit, dulces suadet adire toros.

Tum saltem fuerit vacuo solamen amori:
Si negat arte capi, nosse quid Hinnus agat.

Sed quid nosse iuvat, quid agat? si me later absens,
Quo sine quidquid agam, me piget istud agi.

Seu potius quod agam, nihil est, vbi currit inani
Calle, labor: merces æqua laboris abest.

Hac amor ergo leuem cedro suspende pharetram.
Nam tua par sterili vana pharetra cedro est.

Æ lac an inexhausto stat meta suprema labori,
Sola ferè casses, si tenet vmbra meos?

Hoccine sudori pretium, spesque vltima votis,
Vt malè dum venor; sit mala præda dolor?

Sed prædæ dolor instar erit, dum me fugit Hinnus;
Si memex Hinnulei restet imago mei.

Est aliquid sub corde spei spectare figuram :
Si minus hoc oculis spes sinat alma frui.

ELEGIA VI.

B. Virginis iustus de pueri sui molestijs
in itinere metus.

Q Vem peperit pulchrum læto sub sidere florem,
Denuò iam matri nascere sancte puer.
Denuò nascêris viduæ puer alme parenti,
Si sedeas isto blandus vt ante, sinu.
An niueis Amor huc celer aduolat aduena pennis ?
Auolat ah ! isto deuia vita sinu.
Scilicet infestus timor omnibus hostis ab oris,
Euibrat huc atrâ spicula cæca manu.
Meque minace præit passim mors aspera telo,
Et sequitur dirus, mortis vt umbra, dolor.
Vror enim, nudis si Sirius ardeat aruis,
Ignea ne Gnatò torreat aura caput.
Vror, vbi densa frondescit ab ilice lucus.
Suspitor : hîc Gnatum cæca latebra regit.
Vror, vbi duris rubus asper inhorruit hamis,
Ne seges hæc lerhî sauciet hirta pedes.
Vror, vbi vasto fera fors fremit horrida saltu.
Ne qua ferox Gnatum distrahat vrsa meum.
Denique (materno Pietas ignosce timori :)
Fontica, & vna pij est causa timoris amor.
Quidquid vbiq; nocet, possitûs nocere puello,
Imprimit hoc isti spicula senta sinu.
Testis erit quacumque gradum premo, riuus & herba :
Hæc mader, ab lacrymis crescit at ille meis.
Nec tamen his lacrymis, precibus neque flectitur vllis,
Ros vanaus lacrymæ, vana sed aura preces.
Nec patrias facilis, blandusque recurfar in oras,
Quem via longinquo calle terenda tenet.
Quod si fas fuerit volucris contendere cursu ;
Ibo, sequar rapido, quâ fugit ille, pede.

B

Si pe,

Si petra dura riger ; molli se vertat arenâ.
 Si qua pedes leindat spina : sit apta rosis,
 Inuidaque ignotis via nos si diuidit oris :
 Meta pari iungat corda bis vna loco.

ELEGIA VII.

Virgo circa prandium aduertit abesse
 suum filiolum, suasque delicias.

1. Circa meridiē mater parat prandiolum suo filio.
2. Timet ne quid secus illi Solymæ, si ibi substituerit, eueniat.
3. Obit viam versus Nazareth, & ad alia loca.
4. Optat eò Gabrielis alis cor suum deuehi, ubi sit Christus ; saltem suos questus ut Christo Gabriel enarret.

VOX B. VIRGINIS.

Svblimem medio currum dum librat Olympo,
 Atreæque auricomis sol iuga stringit equis :
 Iamque pare pleno pia promere liba canistro,
 Qualia fert texto vimine dona parens.
 Hei mihi! nullus ades (medio mihi sole ruit nox.)
 Gnate decus sponsi, Gnate parentis honos,
 Suspikor, ut puer es, pueris comes obuius hæres,
 Tot pueros inter, sed puer vnus abes.
 Fortè sed in molli substis lassulus herbâ,
 Et tener amne bibis fortè viator aquas :
 Sive sub vmbrosæ metâ viridante cupressûs,
 Feruida tu frangis quo flagrat aura, diem.
 Interdum timui mihi damna Sionis ab armis,
 Quæ toties vatum sanguine tincta rubet :
 Quod timui, patior: timor est res credula, credit
 Vera pericla, sagax quæ sibi fingit amor.
 Adiuro Solymam, reddat pia furta parenti :
 Sed mea de Gnato reddere damna negar.

Illa sed obdurat maternis dura querelis,
 Vrbs Solymæ rupes quid nisi dura riger?
 Sed quid ego Solymam vanis incuso querelis?
 Hæreat hic, isthinc qui modo flexit iter?
 Ergo remensa pari relegam vestigia passu,
 Siue nouo tendam limite porro viam.
 O vtinam! precor o! via quæque sit æqua labori
 Meta meo: hoc surget tum puto, palma solo.
 Sed via quæque viæ fert rædia longa, recurrens
 Currere me quouis cogit in orbe labor.
 Ille viris, nuribusque salus vbi querere fili,
 Inter & erro viros, inter & erro nurus:
 Sed nec signat iter vir, nec nurus vlla, quod opto:
 Tota vagor mutis error, & angor agris.
 Nunc Gabaam lustro, casti nunc conscia partas
 Rura reuiso, breui queis Bethla rupe sedet.
 Nunc me Lebna tenet: surdam nunc desero Lebnam,
 Esto redux patrijs hæc via tendat agris:
 Nec me mons Samaris deterret, & impius hostis,
 Quo mintis ad Samarim flens pia vota sequar.
 Mens erat & Sunam, (Nasareidi proxima rupi est)
 Visere: longinquo Suna sed orbe sedet.
 Sed sat arenosis decurri squallida campis,
 Me Iordan riguis seuocat hospes agris.
 Quis scit an has Zachariadæ meus ardor ad vnda
 Ambiat, vt casto diluat amne caput?
 Pluereoue situ squalentes abluat artus,
 Quæ natat illimi candida Nympha vado?
 Quis dabit, vt volucri ripam Iordanida voto
 Adsequar, & volucri sic ego corde sequar?
 Haud opis humanæ est, palantem querere toto
 Orbe Deum, certam ni Deus addat opem.
 Vt reor, ipse suas Gabriel nunc explicat alas:
 Vt vehat ardentis vix leue cordis onus.
 Aut certe bibulis penpis inscribit, an audit,
 Quas modo longinquo cardine lego preces?
 Si vis, ab pterro quos haurio mæsta dolores,
 Vt scribam: lacrymis en ego scribo meis.

esse
 filio
 strice
 loca
 ubi
 christo

illa

B ij

Li

Et vir virgineus scribit, quas Virgo querelas
 Scripserit, alternas ducimus ambo notas,
Nos modotres, Triados semper-concordis imago.
Nunc duo. sit rursus de tribus vna Trias.
 Ni facis ipse puer (geminis es grandius instar,)
 Te sine, queis totum es; iam duo nullus erant.

ELEGIA VIII.

Allegoria de B. Virginis nauis tempe-
 state quassatâ.

1. *B. Virgo secundam navigationem describit.*
2. *Deplorat, ubi puer absistit, è sereno turbidum inuerti calum.*
3. *Tempestas eius nauem oppugnat.*
4. *Vel unico filij ex oculis radio sibi promittit serenitatem.*
5. *Palinodia.*

VOX B. VIRGINIS.

A Nre diu lato magni sub fideris ortu,
 Puppis inoffensis tuta cucurrit aquis.
 Tunc ea quam felix gazâ de cœlitate nostras
 Non satis ad merces India diues erat,
 Tum mihi fidereâ dux puppe sedebat IESVS.
 Vnicus omnigenum qui foret instar opum.
 Digna rosâ niueum cui pingit purpura vultum:
 Videris os; dices: hoc Charis ore sedet.
 Huius ad adspectum, maris ira silebat & austri,
 Et tumidas inter turbo sedebat aquas:
 Ridebatque polo soror Vrsa gemella sereno.
 Illius ad risum par cui nullus amor.
 Denique lesseę stirpis pulcherrimus hæres,
 Tolle fugam; rotus flos mihi gratus erat.
 Sed dextras fors læua rotas inuertit & orbem.
 Ecqua fides ventis, fida vel vnda mari?

Hei mihi! securâ puer auolat ilicò pinu,
 Aduena ceu malo sæpè columba fugit.
 Incubere salo Boreasque, Notusque procellis
 Creber, & effrænis Euris anhelus equis.
 Candida nunc arri subducunt sidéra nimbi;
 Noxque intempestis incubat atra fretis.
 Et mea de fragili trabe texta carina per æquor
 Voluitur, alternâ ceu pila versa manu.
 Vlla nec effugio via, lux nec idonea portu.
 Inuida nox lucem præripit, vnda fugam.
 Spumantesque super graditur mors obuia fluctus,
 Cui comes it sæuæ mortis imago timor,
 Æolias acies inter Nerei que furores,
 Sed qui naufragium naufragus ante suum est.
 O vbi qui dubiæ fiducia certa carinæ,
 Dux regat vndoso deuia vela salo!
 Æolidum timor ille, sonantibus ille procellis
 Terror, & iratis ira timenda fretis.
 Vela vides crepitante super volitantia malo,
 Diripit in laceros vis Boreæa sinus.
 Iam fractæ tabulæ, fractusque per equora clauus
 Abnatar, & seuis prora dehiscit aquis.
 Nec Boreæ premit ille minas fluctusque minaces,
 Turbida pacali qui regit astra manu?
 Blanda nec irato submittit sidéra cælo,
 Nobile queis claudit, siue recludit iter.
 Bella quousque feri maris, Hippotadæque fur ores
 Virgo feram, forti vix toleranda viro?
 Visa queri: tacito sed id omne resorbet hiatu
 Virgo; salus lacerâ cui rate nulla seder.
 Iamque Helenæ trepidis sidus ferale carinis
 Turbat, vbi cæco nulla stat Vrsa polo.
 Sed teriti radio blandum iubar almus alumnus
 Innuit, hæc oculi lux erit Vrsa rati.
 Imò redux puer ille suæ ratis ipsa parenti,
 Ancora tuta, rudens, carbasa, clauus erit.
 Ne quis desit honos, & gloria digna carinis;
 Dux reget hanc puppim, par cui nemo puer.

Naufragij quod si tulerit mala damna sub austro,
 Sarciet hæc Gnari quæ fuit aura labris,
 Illa serenando succurret idonea cælo,
 Hinc sata vox Zephyros mille vel vna facit.
 Sed quid ego (sit fas vt me meus arguar error.)
 Mentior infractæ naufraga damna ratis?
 Et truncum fluitare salo sine pondere malum;
 Aut volitare vagis saucia vela notis.
 Mitte sub Æolijs vndosa pericula bellis:
 Mitte sub equoreos impia flabra specus.
 Tale nihil (liceat quod res sit, dicere) pinus
 Hæc rulit; & Christo vindice ferre nequit.
 At puppis medijs stetit inconcussa procellis.
 Si qua procella tamen cælite puppe furit.
 Crede mihi, hinc nullis tempestas læuijt austris;
 Par tempestati sed dolor asper erat:
 Sic tamen, vt nullus medio sit turbine turbo.
 Queis dolor obturbat; corda serenat Amor.

ELEGIA IX.

B. Virgo dubitat vbinam agat suus
 Iesus, & cur se deserat?

1. Nescit vbinam agat puer.
2. Hinc matris dolor ubicumque degat filius.
3. Esto mori videatur, loco anima tamen in corde superstes vivit amor.

C Vrrit in amplexum passis Amor obuius alis,
 Auius auerso sed fugit ore puer.
 Iamque vias pede nudus obit, vel desidet herbis,
 Fortè sedens ripâ fessas inumbrat aquas.
 Fortè illi comes exululante recumbit in antro.
 Fortè redux cælo, sol nouus, astra regit.
 Hei mihi! surgentem pariter, pariterque cadentem
 Specto diem: nec spes vlla, nec aura redit.
 Quot gelidos liquido distillat ab aëre rores,
 Quæ maderet humenti nubila Luna peplo:

Et mihi flens oculus tristes rot rorat in imbres,
 Sed quibus alma noui gratia roris abest.
 Et nox curarum funesta tot agmina cogat:
 Pallida nimboſo quot premit aſtra polo.
 Puniceâ de nube rubens qui floret Eous,
 Quot vibrat huc radios; tot lego corde faces.
 Quam miſeram meſtem lego flore fugace puelli!
 Spicula quot Gnatus Matris in oſſa iacit!
 Neſcio quâ fiat, merus vt ſit amaror I E S V S,
 Qui modò delicijs flos, fauus, vna meis,
 Vt Deus eſt; ſuperas fors ille recurrit ad arces.
 Vt puer eſt; properat fors crucis arma pari,
 Vultque diu lætę dare vulnera maſta parenti,
 Spicula longinquus, cui vibrat hoſtis amor.
 Qua certè meus omnis Amor fugit exſulis inſtar;
 Huc mea vita piæ Matris & exſul abit.
 Ite, licet ninei iucundo lumine, ſoles:
 Solibus his mortis nox ſedet atra mee,
 Scilicet vt vitę mihi cor fons igneus ardet:
 Sic amor eſt cordi viuida vena meo.
 Palleat extremo lethi de frigore vultus:
 Gliſcer in exhaustis ignea vita fibris.
 Vita ſed hæc vitæ nullis obnoxia damnis:
 Poſt animam, hoc animus corde ſuperſtes erit.
 Vnde canam; gelidis mors cede ſepulta fauillis:
 Vita ſub exſanguis poſthuma corde ſalut.
 Nec valet his animæ viſ ignea cedere venis.
 Qui puer hic hæret vita perennis erit.
 Qui later, his nollit fibris excedere; ceſſit
 Inde tamen mater Virgo quod alma parit.
 Nonne diu maſte procul ore, ſinuque parentis,
 Virgineo cælum corpore corpus abit?
 Nec ſedet in gremio, quo ſe puer abdidit olim,
 Et pars magna ſui, ſit prius hauſta meo?
 O vtinam puer, & ſedeat ſub peſtore mater,
 Ipla mei melior pars vbi tuta ſedet.
 Quo melior pars ipla ſui ſe condidit olim,
 Non ſedet in Gnati peſtore tota parens.

B iij

Conſequat

Consequar ô vtinam! sed vbilibet ægra deerrat
 In puero mater: si tamen error Amos.
 Quid profugum iuvat ergo sequi, quæritue puellum?
 Quem vaga si sequitur, se fugit ipsa parens?
 Iam tot vbi terris sua viscera quærit alumnum,
 Quærit; at incastum: tum sibi visa mori.
 Forma perit, viresque cadunt. sed dicit IESVS,
 Sic mage formosam, quo mage forma perit.

E L E G I A X.

B. Virgo anxia quærit quæ sit
causa fugæ.

1. B. Virginis amor erga suum filium.
2. Vbiuis IESVM inclamat, nec ille vsquam apparet.
3. Varias fugæ suspicatur causas, quas excusat.
4. Zephyrus leni sibilo solatur agram, & innuit puerum imo matris sedere sinu.

C Vrarum facundus amor cor vrit amantis,
 Ac vbi sic vrit, dura per ausa rapit.
 Statque pati duris quodcumque sequetur in ausis.
 Ferrus in mortem pugnat, & ardet amor,
 Præsertim genitricis amor, cui pulchrior ipso
 Sole puer, cæcis solus oberrat agris.
 Cerne, gemit, quæritque gemens, quem perdit IESVM.
 Nescia quâ discors spesue mensue trahat,
 Vix primæua rudi prælibat gaudia gustu
 Mater; & hæc crudis mæror acerbat aquis.
 Gnarus inexpertis trahit ah! vestigia campis,
 Quaque trahit, Matrem vasta per arua rapit.
 Indagat sylvas, segetes indagat, & antra,
 Indagatque vagas peruaga fontis aquas.
 Ingeminatque gemens mi IESV, paruule IESV:
 Paruule mi IESV quælibet aura sonat.

Responsum

25

Responfant valesque caue; collesque specusque,
Mi IESV, IESV. cætera ventus habet.
Stagna sonant, tristesque petrae, nemorumque recessus;
Mi IESV, IESVS omnibus errat agris.
Cuncta patem Verbo reddunt loca consona vocem:
Reddere sed Verbum tardat avarus amor.
Ab duris scopulis matri pia congemit Echo:
Nec miseret luctus te puer alme mei?
Miriior an puero, queruli vox filia saxi,
Reddat vt hunc rupes, quem rapit aura Deum?
Vnde sed in molli rigor ah! rigor ille puello?
Tale nihil puer hic ausus, & ausus amor.
Quid blando fugit ergo sinu? vagus abripit error?
Errer, inerranti qui regit astra manu?
Ludus habet? ludat cui serja cura salutis?
Prædo rapit? IESVS nescia præda capi est.
Ara tener? magis apta sacris sed serior ætas.
Astra terit? viduoq faller in orbe fidem,
Saque, superque licet dederit meruisse salutem;
Vult supra meritum præmia plura legi.
Quidquid id est, exul qui paruus aberrat amanti,
Hei mihi! spem nudo frustrat vbique sinu.
Spes inhiat ventis, vanisque stat obuia votis,
Sed nisi tot ventis nubila vota refert,
Et lacrymis, quæ sola graui super artha dolori est,
Hæccine dos matri cælite pacta manu?
Vt labor vsque redux iter vrgear, apta nec vsquam,
Meta sit vlla fugæ, nec fuga tuta metu?
Euoluam longi perplexa tot orsa laboris,
Qui Labirynthon obit, nec Labirynthus adest.
Sed fessis iam tempus equis præfigere metam;
Et sat anhela vagum cura cucurrit iter.
At leni ferit hinc alternus, & inde flabello
Os Zephyrus: visus tale quid ille loqui.
Quæris, vt inuenias qui te procul ardet IESVM;
Te non inuentus sed magè quærit amor.
Dexter adest, mæstoque gemens adspirat alumnae,
Et vitam, & radios, & line nube iubar.

B v

Omnibus

Omnibus vnus amor nam perstat, & errat in oris;
 Cui leue ceu punctum, sit breue mundus iter.
 Excute Virgo sinum, sinus haud vacat orbis IESV;
 Quem foris indagas, nescia corde tenes.

ELEGIA XI.

B. Virgo dolore saucia ambigit, vbinam
 puer fugam explicet.

1. *Suauius B. Virgo ex postulat cum suo filio.*
2. *Varios pueri sorte labores describit.*
3. *Timorem suum e cuiusvis rei occursum depingit.*
4. *Triste augurium de futura filij morte praesagit.*

B Lande puer, spinis qui me crudelibus vris:
 Flos modo delicijs aureus ille meis,
 Euge redi, nec lude diu mi Gnae parentem;
 Ludere si fidij lusus amoris erit.
 Non puer id, pueriue sinat, mihi crede, voluptas;
 Nedum fraus tenero digna sit ista Deo.
 Sed tamen ignotus fugis, ignarusque laboris:
 Hinc error puerum fors grauat, inde labor.
 Quis scit an vmbrosæ rudis vt stetit aduena Syluæ,
 Ille latus molli molle reclinet humo?
 Aut vbi iam fontem, liquidosque e fonte susurros
 Auribus ac oculis hauserit, inde bibit?
 Aut certe vt puer est, & imago simillima flori,
 Lectitat auricomis lilia mista crœcis.
 Hinnuleo ué adludit amans, blandoque sciuro,
 Absterretque truces quo micat igne, feras.
 Siue celer celeri terit ocyor ibice rupes,
 Desertone trahit peruagus orbe moras.
 Fortè calens hospes Memphitide squallet arenâ,
 Fortè natat pernox amne papyrifero.

Fortè

Fortè Libyssa tenet Garamantide glareâ terrâ :
 Sarmatis Arctoo fors tener Vrba polo.
 Fortè Palestinas tener ille viator ad arces
 Adurgit domino, qui premit astra, pede.
 Fortè tenet Thrace, Grâis contermina campis,
 Bistonis Ægæas quâ vehit vnda rates.
 Sine pari librat fontes, & flumina ripâ,
 Sive graui nixam pondere fundat humum.
 Aureâque astrigeris intexit frâna quadrigis,
 Et rapit ignipedes fulua per altra rotas.
 Si non dura pati malit, mortisque dolores,
 In pretium mundo quo sit emenda salus.
 Quot timor inde ferit spinoso pectore curas !
 Ipsa feram, IESVS quæ mala ferre velit.
 Damula si qua tremit latrantes inrer & hastas,
 Triste mei luctus omen opinor habet.
 Si tremulo folio Zephyritide ludit in alâ,
 Sive Napæa gemens, sibila siue Dryas ;
 Si qua bidens balat deserris sola frutetis,
 Atque vlular sauas bellua rauca minas.
 Spesque, metusque pari dubium cor ventilat aurâ,
 Et trahit alterno mistus amore dolor.
 Ne qua sacrum metuo bibat impia spina cruorem :
 Si modò non, certè post ea noxa manet.
 Fortè lupos inter, meus inter & ingemet vrsos
 Agnus, inexperto qui pede lustrat iter.
 Hæ modò primitiæ, vel pignora prima doloris,
 Hæc mihi venturæ præura tela necis,
 Si pueri fuga sic torquet, flosque integer æui ;
 Quæ de morte viri spinea messis erit ?
 Spinea messis erit, quam plurimus imbuet imber :
 Sed mistus lacrymis hoc fluet imbre cruor.

ELEG. 12.

ELEGIA XII.

B. Virgo felicitatem illius diei deprædicat, quo filium reperiet.

1. *Quærendum sibi adserit puerum.*
2. *Suspiciatur eum edocere pueros.*
3. *Felicitatem suam quando redibit puer, enarrat.*
4. *Quærendum ideo sibi adserit.*

Est vbi quæsitum mihi spes promisit IESVM:
 Est vbi promissam spes mihi fraudet opem,
 Est vbi sardâ domus clausum subducatur alumnum,
 Dissimulatur atro cæca latebra specu.
 Attramen est etiam qui fallat vbiliber error:
 Vt pueri nusquam sit reperire viam.
 Quod super, errandum vario cum sole per oram
 Ifacin, Ifacides his meus errat agris.
 Fallor? & hîc alter Iosephus oberrat IESVS,
 Quærat ut hîc fratres, quærat & agnus oues?
 Suspitor, ut puer est, pueris comes, ille magister
 Hæret: ut his magnum nunc agat ille virum.
 Erudienda viris pueros documenta salutis
 Erudit, ab Verbo vox nisi sancta venit.
 Seu tacet; ingenuo pudor hunc decet ore puellam,
 Seu pia verba facit, lingua modesta decet.
 Talis agit picto lux discolor iris in imbre,
 Solis vbi speculum vitreus arcus agit.
 Opto quidem tali fruar ô iam luce! sed eheu!
 Tale quid oprantem frustrat auara fides.
 At tu sancte faue, tibi se nec adoptet alumnum
 Alter amor; Gnatus quàm meus esse velis,
 Quæ mihi te reddet lux ô dulcissime IESV;
 Illa mihi festos interhabenda dies,
 Nobiliore rosam ver pulchrius induat ostro;
 Hinc ut stet pueri digna corona comis.

Ac Simpl

At simul attigeris rosa purpureusque hyacinthus,
 Sidereas vestro sidere ducet opes,
 Ocyus huc igitur rapidas sol flectat habenas,
 Transiliatque agili cœrula regna rotâ.
 Iessëidæ refugas ad vota retorfit habenas, (a)
 Iuit & Hesperijs alter Eous aquis.
 Et nunc Iessëidum dominæ, magnæque parenti,
 Lentus adhuc rapidis fræna retrahet equis?
 Felix ille dies! felicior ille triumphus!
 Quo reuheret niveis sol mihi numen equis.
 Sed quid opus cælum votis implere? quid optem,
 Scis mi Gnate; satis vox erit vna: *Redi.*
 Ergo redi mea lux, quouis formosior astro.
 Læta canam solem tunc rediisse meum.
 Ergo redis? miseram spes perfida ludit alumnam:
 Perfida, grata tamen te duce, spondet iter.
 Usque peregrinis sed adhuc quid persequor aruis,
 Quem reperit quouis tramite, quisquis amat?
 Scilicet absentem specto, quem nescia quæro.
 Omnia perspicuo lumine mutat amor.
 Lynceus ille (licet densis nox obsita nimbis
 Damnât iter) puro signat in igne diem.
 Ignis ad hoc nomen, cui lux par splendet Eoo;
 Dicebam; celeres prorinus ite faces.
 Ite faces, rutilæque nigras irrumpite sylvas:
 Ardeat in clarum iam nigra sylua iubar.
 Non mihi sit curæ quod sol Phaëthontide flammâ
 Ardeat. hic Phaëton si pius ardet Amor.

(a) *Ezechias Rex ubi eger decumbit sol in horo-
 logio Achaz decem lineas retro descendit, in signum
 vite tot annos illi prorogande.*

ELEGIA

ELEGIA XIII.

B. Virgo Gabrielem inuocat, vt quem
sibi nasciturum annunciauit,
iam natum indicet.

C Onsului cœlum; nusquam vox nuncia cœlo
Appulit, vt Bethlæ nox vbi festa canit,
O nimis iniustos (audebo dicere ?) cœlos
Qui Domino & Dominæ munia iusta negant?
Quid nisi cœlestes Verbo de cœlute voces,
Hauriat hic bruto terra sepulta mari.
Huc vt ab astrigeris Sapiencia deuolat oris,
Astrigero & tellus discat ab orbe Deum.
Facta placent, facienda peto solatia Diuûm,
Nunc opus his, illis iam prius vsus erat.
Sed quia nunc cœlum silet; ô pius aduena cœlo,
Adferat hoc saltem, cæca quod opto, iubar.
O vbi nunc prius ille celerrimus auspice Verbo?
Numinis interpres sic mihi lentus abes?
Suggere lucis iter, quali Nasareius hortus
Claruit & Bethle: suggere lucis iter.
Aliger ô Verbi sacer obfes, an altera rursus
Nuncia, quæ tuleras læta, referre piget?
Ad tua verba puer si sese hæc clausit in aluo,
His oculis saltem tu modò pande viam.
Nuncia vel blandis aurem, vox imbuat auris,
Vt prior, hic vocis dulcis & vsus erit.
Non nisi gignendum vox prima spondit alumnum;
At genitum blando postera reddet aue.
Immemor ergo piæ Gabriel sic ipse parentis,
Vt quod sepe dedit, non semel addat aue?
Et quantum fuerit nunc vna vel altera matri,
Si nota reddat aue, quò sit habenda salus.
Omina Noçæ si pacis amæna carinæ (a)
Chaonis ab siccâ detulit ales humo:
Naufraga quæ in lætam sese induit arbor oliuant,
Et victrice stetit pulchra carina rati.

Quid

Quid verat & mēstæ quis vt adferat alba parenti

Signa, reuersuris nuncia signa Dei.

Tuque adeo primus, cuius de voce salutis

Fons ijt: huic simili nunc pede riuus eat:

Euge, quid ô tardas ? signo celer indice IESVM

Adfere, & adfero Numine mater ero.

Mater ero fælix. Gabriel dabis inde parenti,

Vt propè concipiat bis paritura Deum.

(a) *Columba emissa ab Noe post diluuium oliuæ ramum retulit ad arcam, signum pacis diuina.*

ELEGIA XIV.

B. Virgo in fonte, quem suis è lacry-
mis conflata, pueri sui effigiem
credit exprimi.

1. *Varia B. Virginis ratiocinatio & gemitus.*
2. *Eius densis è lacrymis fons paruus coit in gremio; siue amoris sui speculum.*
3. *In eo pueri sui effigiem speculatur.*
4. *Inuitat fortè obuium viatorem, vt puerum hinc contempletur.*

Vota parens Solymas solennia reddit ad aras,

Atque adolet puris thurea dona focis.

Marris at ab dextrâ furtim puer abstulit. errat ?

Errat agris ? Solymâ quâ latet, vrbe stetit.

Non itidem mater, modò quæ secuta pericli,

Nescia iam dubio puluere flectit iter.

Vestigatque suos procul anxia mater amores,

Siue latebra regit, seu sola nuda tenent.

O quoties Zephyris sua vota renarrat, & astris ?

Et lacrymas, pluuiæ quæ vice nubis eunt.

O quoties gemit ah ! (quod suspicor.) incluta matris

Præmia fors tellus, forsân Olympus habet.

Hee

Hæc Genitrix, rapidas animo dolor inijcit ignes,
 Illa flagrat, tepidas eliquat ardor aquas.
 Turgida rorantes impellunt lumina guttas,
 Et lacrymis lacrymas stilla caduca trahit.
 Deque dolore dolor fluit, & fluit imber ab imbre,
 Mille cadunt rores, nubila mille tument.
 Donec aquante sinu steterit liquor ærumnosus;
 Nam sinus his lymphis alueus aptus erit.
 Unde sibi liquidum nitidus fons colligit æquor,
 Et mœstus speculum lugubre conflat amor.
 Hic nitidâ lymphâ quem rebar abisse per agros,
 Lymphida, cerne, puer totus imago niter.
 Hic oculos, hic ora leges vultumque viator.
 Cætera virgo pio lyncea corde tenet.
 Quem non dulce trahat sub fidereâ crystallo,
 Quæ niter in liquido blanda figura vitro!
 Quisquis ades, pictis speculari viator in undis,
 Quid puer, & pueri forma venusta velit.
 Te (viden?) inuitat placidis argurus ocellis;
 Et piget arguto quo vocat ore sequi?
 Si sapias, & quid ni sapias? bibe fonte salutem,
 Quem virgo lacrymis fudit amara suis.
 Imbuet es castum baccâ ros purior omni.
 Atque his inuideat diues vt Hermus aquis.
 Ne pigeat pueri de fonte bibisse figuras,
 Neue sinas cæcis auehat vnda vadis.
 Nec puerum remnas, paruo non parua redundant
 Gaudia, quis Diuum remnat auarus opes?
 Dicere blanditias volui, quas numine dignas
 Hic tibi spondet honos, seu magè donat Amor.
 Quò fugis ah demens, via quem vocat obuia cælo?
 Sic miser an messes negligis ergo tuas?
 Talia virgo monet, secum sed talia iussat,
 Qui velit, hinc fugiat, non ego promta sequor.
 Ante tamen Gnatum flens contemplabor aquoso
 Hoc speculo; blandas afflat imago faces.
 His in aquis quem specto, pius puer vrer alumnam
 Ipse suam: pulchris pulchrior vrar aquis,

Non decor hic Nirei (quid enim nisi fabula Nireus!) (a)
 Sed puer vrit amans oris imago mei.
 O ego formosis mergar bene naufraga lymphis,
 Iesseide flori flos rediuuius ero.

(a) *Nireus & Narcissus ubi suam formam
 in fonte admirantur, præ sui amore in eo se demer-
 gunt. Porro è puero Narcissus in florem emerfit.*

ELEGIA XV.

B. Virgo, quale quale solatium suo
 expetit dolori.

1. *Laborum moles defessam matrem opprimit.*
2. *Querit in syluis solatiolum ab animum incun-
do cantu.*
3. *Miram syluis odoris & laxis gratiam Virgo
conciliat.*
4. *Philomela eam frustra nititur recreare.*
5. *Sola vox turturis placet.*

Sic mea vita fugis? si te nil lætior olim
 Flexit Amor, tristi aëctat amore dolor.
 Deque dolore labor tot vbiliber obuius oris,
 Umbra quibus nusquam nulla vel aura redit.
 Ast vbi vis cæco stæt mera sequestra dolori,
 Si mea vita perit, si via & ipsa fugit.
 Quid tandem super? ergo satisque nimisque laborum,
 Errorumque sequar dulce quietis iter?
 Hic vbi condensâ cedro, densâque cupressu
 Lucus, & umbroso nox viret alma solo:
 Succedo, mæstâque gemens subido sub vlmò;
 Lata tot ærumnis hæc dabit vlmus opem.
 Hic certè meròpum, fringillarumque querele,
 Cecropidesque sonant lugubre carmen aues.

C

Nunc

Nunc erit indè graui solamen dulce labori,
 Quod dabit argutis aura susurra modis.
 Dixerat, ætheriumque gemens circumspicit orbem
 Cum lacrymis : lacrymæ verba gementis erant.
 Fletus vt ambrosios syluis adspirat odores,
 Sic fata lux oculis lustrat amana nemus.
 Mirantur roseas auras, mirantur & ignes
 Insolitos syluæ, syluicoleque greges.
 Omnibus in cedris, simul omnibus in cyparissis,
 Quæ sedet in viridi plumea turba toro :
 Suspensis oculis inhiat, rostrisque decorum
 In caput, & gaudet Virginis ore frui.
 Nescio quid secum furtiuo murmure mustant ;
 Velle loqui credas sensa quid ima velint.
 Certatimque parant blandis mulcere susurris,
 Anxia Virgo tui triste laboris iter.
 Adspiceres volucris quasi texere nube coronam,
 Vocalique caput cingere dulce choro.
 Hic merulæ, turdique & achantidi mista palumbes,
 Ingeminant varijs murmura rauca modis.
 Æmula præsertim vox Attidi certat acanthis,
 Argutarque pares illa vel illa sonos.
 Nunc tenuat claro, fusco nunc murmure vocem
 Deasat, & in medijs ludit vtrîmque modis.
 Nunc tremulo crispat flexu, reuocatque canorem,
 Nunc celer in longas explicat aura moras.
 Visa fuit puerique decus, Matrisque decorem,
 Attis auis pulchrâ tum cecinisse lyrâ.
 Parce sed ô læto philomela magistra canori :
 Lætior in tristi corde quid aura facit ?
 Auris in illecebram dulces cur erudit auras
 Dædala vox, Verbum si sine voce fugit ?
 Mollior eduro nil detrahit aura dolori,
 Vt quid adhuc blandos fundis amica sonos ?
 Docta quidem suaues variâ trahit arte canores,
 Sed nihil ad gustus vox facit ista meos.
 Desine Mater ait : tua tu tibi gaudia canta :
 Qui gemit hic tristis, vox mea turtur erit.

Turtus

Turtur erit philomela meis nunc apta querelis,
 Dum gemet hic concors turtur; & ipsa gemam.
 Quis scit an ad Solymam gemini par turturis aram
 Matris, vt & pueri questibus augur ijt?
 Quin & tunc puero qui vltima defuit, agnus,
 Abfore nunc agnum forsan & omen erat.
 Si gemebunda mei tunc turtur imago doloris:
 Heu! ego nunc vidua turturis instar ero.
 Vt semel irrupit dolor in pia viscera Matris,
 Cor tenerum lento vulnere semper edet.
 Nam noua læsus amor ieiunis pabula flammis
 Sufficit, hinc iugi pascitur igne dolor.
 Vt Solymæ vigil vsque nouis flagrat ignibus ara;
 Sic & inextincto corde perennat Amor.

ELEGIA XVI.

B. Virgo queritur felicem prius sortem
 inuerti, suoque gremio agnum
 carissimum elabi.

H Ac fors læta renus viridi præfloruit quo,
 Cui ceu sol, roseo lumine risit Amor.
 Vertitur; in tristes nunc excidit altera spinas,
 Sepit iter spinis aspera cura suis.
 Scilicet ille meo gremio modò tuta voluptas;
 Nunc timor ignotis agnus aberrat agris.
 Sic ah! sic placidam fugit errabundus alumnam?
 Si tamen hic errat, qui via, vita, salus.
 Quicquid id est, dextrâ procul abstinit ille parentis;
 Nec redit ah! fallit sic meâ vita fidem?
 Sic vidi gravidas lanâ ceu pubere gemmas
 Fallere; cruda rudi queis vitet vua meror.
 Autumnique fitim siccis eludere prælis:
 Mentiri que pari poma caduca dolo.
 Quæ tibi facta prius Thecuii doloris imago;
 Heu! nimis est verus iam mihi facta dolor:

C ij

Quæque

Quæque bidens blandæ gremio iudebat alumna,
 Lugubris ærumnis it modò cura meis,
 Agnus enim quo non sit pulchrior vllus, & vllus
 Purior, aut caræ carior vllus heræ;
 Deliciæque meæ, nunc ah! dolor ipse parenti est:
 Dum perit; aut certè mœsta perire queror.
 Qui modò dulce decus; sub pectore tristis amaror
 Hæret: vt amissis spina reli&ta rolis.
 Dextra priùs lætæ quid me iuuat alea fortis,
 Matris in ærumnas si modò læua cadat?
 Aura leues turmas, pascit sua sidera cœlum:
 Squamea Neptunus pignora, terra feras,
 Ast vnum, varij mihi qui gregis instar, vt agnum
 Pascere vix cœpi; ceu celer Hinnus, abit.
 Quæ fugitat; vitam rapit auis ipse parenti.
 Ah! duo cum viuant; orba duobus ero.

(a) *David vbi Vria suam Bethsabee cruento
 adulterio eripuerat; Nathan subornat Thecuntem
 sapientem mulierem ab Davide ius dari exposcen-
 tem, quæ fingeret sibi vnicam fuisse ouem, suam
 alumnam & delicias, quam vir potens, & pecoris
 diues sibi extorserit, vt inde epulum suis conuiuis
 strueret. Quo enigmate Nathan Davidi suum flagi-
 tium vti adultero, & scelus vti tyranno in Vria cade
 exprobrat, & ad pœnitentiam impellit.*

ELEGIA XVII.

Deflet B. Virgo vnicum sibi
 abesse agnum.

1. Dolet vnigenam sibi abire agnum.
2. Suam diligentiam in eo quarendo ostendit.

ET Virgo, & Mater primæui criminis exsors,
 Hoc merui? castam linquat vt agnus ouem?

Et

Et fugiat? mihi num furit ira cruenta leonæ?
 Aut ferus hoc gremio pardus & vrsa seder?
 Tale nihil meditata parens; nec id ausit: amorem
 Quid nisi spiret amans, cui suus agnus amor?
 Sed tamen ille fugit, procul arua per auia, nullum
 Si fuga crimen habet: criminis instar erit.
 Innocuæ nocet hæc matri, queis peruagus errat
 Agnus, & errat ouis peruaga mater agris.
 Nec datur ipse meas tener influat hospes vt vlnas,
 Materno que legat gaudia iusta sinu.
 Cur mihi non vnum fors improba linquit alumnum,
 Quem pascat lacrymis mater amica suis?
 Ante quidem memini Syrijs, Arabiſue viretis (a)
 Sephora pascebat, siue Rebecca gregem.
 Nec pudor vllus erat, si peruaga Virgo bidentes
 Quæreret, incertis quas rapit error agris.
 Ille Syræ mos quippe nurus, Arabæue puellæ:
 Et meus ille Syrà nunc labor ibit humo,
 Haud equidem numero centum de matribus agnos;
 Mille sed hîc agnis par meus agnus erat.
 Sit licet ignotus nuribus, pecorisque magistris,
 Vnicus innumeros dux regit ille greges.
 Iesseides proauus quem pascere sæpius arsit;
 Arsit & ipse parens pascere Iesseides,
 Hunc ego pascebam: rapidi sed turbinis instar,
 Inuidus in cæcos abripit error agros.
 Quæro; sed exsul abest. rupes inclamo, silescunt.
 Rore precante gemens aduoco, surdus abit.
 Quæ spes vna super: lacrymas has opto vel absens.
 Specter; in his agni lucet imago mei.
 Quam si spectet amans quo non est pulchrior agnus,
 Se volet ex speculo tum propiore frui.

(a) In Mesopotamiâ & Arabia. Ibi Rebecca
 patris Laban: hîc Sephora patris sui Iethro greges,
 esto puella pascebant.

ELEGIA XVIII.

Ardor quærendi Filium, & bonum
omen inueniendi.

1. Dolor matris in quarendo filio.
2. Queritur nusquam vestigium solum ostendi.
3. Non nemo Virgini insusurrat puerum in templo agere.
4. Bene ominatur Virgo è templi nomine.

Q Visquis ades, nostris aures ne claude querelis,
Et lacrymis oculos inde reclude tuos:
Ac graue cor aperi iusto quem dicto, dolori;
Quæque gemens patior, vulnera disce pati.
Hei mihi! viuacis numero tria sæcula mortis:
Tertia puniceis lux vbi surgit aquis.
Roscida quot læso pede supprimo gramina pratis:
Tot succos aloës exprimit inde dolor.
Hinc bibulis venis haurit cor triste venenum, (x)
Quale dolor Myrrhæ, vel colocynthis alit:
An tot delicias iucunda puertia fudit;
Hinc vt fella parens mortis amara bibat?
Exitus ô tristis! quem fors vaga mutat in horas,
Prima quod hora dedit, postera noxa rapit.
Sim licet ipsa parens, tamen occupat alter alumnum:
Et fruitur votis, ne fruar ipsa meis.
Antè sed obscuro mors corpus auara sepulchro
Hauriet, aut spinis induet hirta pedes:
Quàm via longinquis Gnatum mihi diuidat oris;
Tollat & affectus auia terra meos.
Cor ferus infertis quod si dolor appetat hamis:
Id mihi pars certæ magna salutis erit.
Stat lacrymis, stat voce loqui, stat rumpere voces.
Cor tenerum duro dente momordit Amor.
Sic gemit, in medijs ceu damula saucia dumis,
Spinea cui læsus causa doloris Amor,

Pectora

Pectora nunc onerat voris, nunc ora querelis,
 Nunc oculos fletu, nunc coquit igne sinum.
 Nunc longum meritur iter, stadiumque laboris,
 Quot polus astra; gerit corde tot ipsa faces.
 O quoties læui turbant iter omnia casus!
 Spes quoties duro pugnat in erma metu!
 O quoties iussas audire, & reddere voces
 Spes erat: & quoties futilis aura redit!
 O quoties ceu spina, novos noua cura labores
 Parturit, & nullam spem timor asper alit.
 Sustineat tam grande nefas lux conscia Diuum,
 Nec radijs lignet quæ regat umbra, Deum?
 Præsertim Solymæ turres vbi lustrat, & arces,
 Siue Sionæas ardua saxa domos.
 Ignaræ at Ramæ turres, nec conscia Sion.
 Vlla nec impresso stat nora sculpta solo,
 Mæandros hîc mille iugis, & mille viretis
 Implicat, alternas cura remensa vias.
 Dein gemit ægra, grauesque sacrâ trahit vrbe labores,
 Virgo suburbanos vt fat obiuuit agros:
 Et notos, simul ignotos appellat, & omni
 Colle redux, nullâ repperit arce Deum.
 Tum quis vt in populo quid leue susurrat in aurem:
 Pene manu tangis, quem pede cæca fugis.
 Haud procul hinc hæret Solymas vt opinor ad aras;
 Deprendi facilis per sua signa, puer,
 Sic ait ille, parens hæc tum sub pectore voluit;
 Cui salit argutis pupula dextra modis.
 Quem rapuit templum, templum mihi reddet IESVM.
 Sed quid opus templo? gratior ara placet.
 Ara placet, quæ corde sedet, pia vota parentis,
 Gratius hæc omni farre, meroque litat.
 Quò Panchea segès? grandes quò thuris acerui,
 Et quid odoratis libat acerra focis?
 Gutta vel vna pijs oculis quæ stillat amorem;
 Illa Deum suauis thuris vt igne, trahit.
 Disce quid inde nouâ voueat puer arte parenti,
 Ipsa manus vulnus quæ dedit, addet opem.

Tanta redibit enim Gnato redeunte voluptas :
 Quantus ab amisso moror, & error iit.
 Tristibus & lætis nam libra stat obuia rebus,
 Pondus utrimque suum iustus adæquat amor.

(a) Myrrha Virgo probri impatiens, in arbuscu-
 lam sibi cognominem fingitur versa. Vnde amara san-
 cio ad solem cortice, lacrymæ deliquescunt.

ELEGIA XIX.

B. Virgo optat pueri radio, voce,
 vel reditu frui.

1. B. Virgo suum dolorem declarat.
2. In eius solatium optat radium, vel pueri ad-
 loquium.
3. I E S V M inuitat.
4. Esto absit, adserit tamen suo inharere cordi.

Nescio maternis puerum quis diripit vlnis ?
 Error id, an pueri ludus amantis erat ?
 Ludus amantis erat? ludi mora longa: sed cheu!
 Seria noxa, puer si fugit, error erit.
 Sed via si sit certa; vię foret error I E S V S:
 Si fugit hic matrem; non fugit exul Amor.
 Quidquid id est; lentis carpit mea viscera flammis.
 Error agit curas, cor amor æger edit.
 Et dolor ærumnis accendit vt Ætna, medullas,
 Dum mea lux cæco deuia calle fugit.
 O sit fas, tenuem radium de Numine libem!
 Gratus id quouis sidere sidus erit.
 Aut saltem liceat dulces haurire susurros!
 Grande Dei Verbum, quid puer ora premis ?
 Ipse vides, certè votis quàm parca superstes
 Sit mensura meis; dona nec vlla voties ?
 Quid minus ab optem? cui maxima maximus infans
 Offerat; ab puero qualia dona fero!

Quid

Quid tibi causa fuge? Rex alter an vrget Idumes?
 Bethlemidum cædes altera lica fuit?
 Viderit hoc Rachel, olim tot passa dolores,
 Asper vbi molli pectore mucro stetit.
 At nuceas tener hospes amor nunc explicat alas.
 Pax sedet hîc; mediâ pace quid arma times?
 Quâ te cumque trahet varijs via sparsa viteris;
 seu Solymâ, Solymo siue vagaris agro.
 Quid nisi saxa teres teneræ metuenda iuuentæ?
 Hîc probra sparsa foro, resqua vel hirta rubis.
 Nonne tibi Solymæ scopulis, lustrisue, ferisue
 Mater, & hîc gremij dulcior vsus erit?
 Hîc nescis! faciles aditus, tutique recessus;
 Hîc fons delicijs ô mea vita, tuis.
 Hoc gremio securâ quies: hîc pacis asyllum.
 Quid tibi cum sæuis pufio blande feris?
 Vt quid aues, cui tuta salus, certare perichis.
 Hinnule belle tuis quæ tremo, siue meis?
 Asperior letho lethi timor vrget anhelum
 Pectus, & vmbra necis mille dat vna neces.
 Sic genitrix: sed enim surdas puer abstulit aures.
 Irrita cum puero verba tulere noti.
 Ardet adhuc, auidoque ardens indulget amori.
 Nec tamen ab Solymo monte reflectit iter.
 Ergo modum longis Virgo iam pone querelis.
 Pone modum votis: spes rata vota vouet.
 Dum licet, ac omni volitat tibi currus arenâ;
 Si sapias, in primo carcere siste rotas.
 Nempe tuo Gnati sub corde recurvat imago:
 Haud secus alternis ac rota versa vijs.
 Attamen, esto nouo puer orbe recurrat in orbem:
 Semper inexcussus perstat vt axis, amor.
 Cæcus ego varijs quem currere rebar in oris,
 Pulchra puer casto ceu rosa, corde sedet.
 Quid nisi Virgo tuum flos tam formosus Amorem
 Ambiat, hoc fructum quo tibi flore legas?

ELEGIA XX.

Iosephus longo viarum amfractu
exoptat expediri.

1. Ioseph ubi panem Ierosolymam attigit, puerum non offendit.
2. In novos labores revolvitur.
3. Queritur se quasi labyrintho implicari.
4. Inde B. Virginis ope gestit explicari.

IN varias Ioseph mens scinditur anxia curas,
 Donec Iessera iam stitit aere gradum.
 Ut stetit ad templum, sustollens lumina caelo,
 Hæc, ait, ara noui carcer agonis erit.
 Nullus enim paret puer hic, vbi plurima balat
 Agna; sed hic vnus quem sequor, agnus abest.
 Hoc pius ille puer, quo nemo suauior, eheu!
 Sustinet hanc Matri soluit an ergo fidem?
 At pueri blandos vt suauier vduis ocellos;
 Quamlibet inmensas haud piget ire vias.
 Stat Solymos campos, camposque Pharanidos ora,
 Metiri rapido vasta per arua gradu.
 Ite pedes, oculique, puer vacat, ite salutem
 Quarite; quærentes præmia certa manent.
 Est aliquid propiore gradu tetigisse Tonantem,
 Quis scit an his oculis hausero dulce iubar?
 Si nihil hic aliud, vigil hæc indago salutis;
 Tessera securi semper amoris erit.
 Nil crudum Borean, & ouantem turbine Caurum
 Demoror, aut plunijs nubila færa notis.
 Dum pia cœpta premo, mihi turbo serena fit aura:
 Cura vadat curis, spes vbi certa salus:

Si modo

Si modò certa salus, mihi sit via cœca salutis.
 Mille pererro vias, nec tamen vna via est.
 Scilicet ille graui qui sit via certa labori,
 Immemor ipse sui dum fugit, error abit.
 Sed labyrinthon inextricabilis implicat error,
 Quem fugiens dubio tramite trames obit.
 Quis dabit obliquos vaga quæ trahit orbita flexus,
 Expediam celerem plana per arua fugam?
 Ne qua gradum cæcis ambages fallat arenis,
 Neu sequar incertis certa pericla vijs.
 Tu mihi sis Virgo fictâ sub imagine veri,
 Quod fuit erranti dux Ariadna viro.
 Quo regat errabunda rubens vestigia filum;
 Huc mihi purpureâ stamina nenda colu:
 Et labyrinthæa deduc ambage viarum.
 Suadet amor, suadet natus amore dolor.
 Sed quid opus stamen, vel stamine rextilis index?
 Quæ micat ex oculis, lux mihi stamen erit.
 Aureus hinc radius densas qui persecat vmbas,
 Gnostiados filo dux magè fidus erit. (a)
 Annus vel tantum, Dux ibis, & ibit ab vno
 Trama micans oculo, quæ mea cœpta regat:
 Quin & purpureo IESV me stamine duces,
 Quod tua Virgineo sanguine vita trahit.
 Hæc via certa meo ni meta sit apta labori:
 Panè Deum réperit, quem benè quærit amor.

(a) *Ariadna Minois Regis filia Theseum labyrintho involutum, ductu filii euoluit.*

ELEG. 21.

E L É G I A XXI.

Optat Mater redeuntis Filij
amplexum.

1. Adserit B. Virgo se arctissima filio velle stringere in amplexu vincula.
2. Inde suas delicias enarrat.
3. Gratissimum fore peregrè redeuntis filij aduentum prædicat.

O quis erit viduæ Mariæ qui reddat IESVM
 Plus nimio faustus terque, quaterque dies!
 Ifacijs quæcumque viret modò byssus in agris, (a)
 Elide vel linum nobile pubet humo:
 Haud adeò firmo detexet stamine nexum:
 Vt tenera nectam fortia vincula manu.
 Quid prohibet Gnato molles innectere nodos,
 Si sociam concors iungeret vltro fidem?
 Deque peregrinis matri tener aduena regnis,
 Adflaret radios, qualibus astra regit?
 Tunc ego puluereâ squallentem nube puellum
 Discuterem, purâ sedula Virgo manu.
 Et calarho quod promat Amor florente, leuaret
 Dextra famem libo, fonte sinistra sitim.
 Si non excideret fons, & scyphus admiranti;
 Nostra puer radijs dum ferit ora suis.
 Hos sed vbi premeret radios, quos vibrat ocellis;
 Tenderet in dextram, par vbi tendo meam.
 O nimium felix alias tunc ante parentes,
 Si puer hinc, mater iungeret inde fidem!
 Carior his oculis, & carior hisce medullis,
 Carior & diuis omnibus ille puer.
 Sed quid? abes, nec tangit amor vel cura parentis
 Te puer ô animæ lux, animusque meæ?
 Ergo vale. flens extremum quod deprecor, hoc est;
 Si te nulla mei tangere cura velit,

Sed tangit te cura mei, nec vota moraris.
 Si fuga mors matri ; vita recursus erit.
 Quando sed ô ! quàm grata dies redeunte redibit
 Cum puero ! quæ tum gaudia pascet amor !
 Rupe salit fons. riuus abit de fontibus, amnis
 Defluit, è quouis dulcis it amne liquor.
 Deque peregrinis gratus venit hospes arenis
 Flos, vel gemma, noue seu magè frugis odor.
 Ros de nube, fauus de rore, fauoque voluptas:
 Dulcius at pueri nectar ab ore fluit.
 Grator & quouis terræ vel munere cæli est ;
 Advena longinquo qui redit orbe puer.
 Spes quæ sera venit, fit seria sæpè voluptas
 Dum memor elapas ruminat hora moras.

(a) In Indea optima byssus, siue subtilissimum li-
 num nascitur. Pansa: Vti & apud Elim in Graciâ,

ELEGIA XXII.

In viridario Mater sui Filij ve-
 stigia deprehendit.

1. Eodem se Virgo optat conferre, quò se puer contulit.
2. Tandem ad fontem deprehendere pueri vestigia videtur.
3. Alloquitur flores circa nascentes, eosque interrogat.
4. Ipsam pueri fugam asserit loqui suos labores.

VOX B. VIRGINIS.

M Vta diu, longos exhaustit Virgo labores,
 Iam tandem tenui sic gemit ægra sono.
 Vox si nulla meis interpret idonea votis
 Adsonat ; errantes quâ fero eumque gradus.

Si qua

Si qua puer dari perreptas aspera montis,
 Quem cauat exeso panda latebra specu;
 Hic ego tum sedeam tenero vox obuia Verbo,
 Ut loquar erumnas mater, & agra tuas.
 Nec dubito, similes reddent pia saxa querelas.
 Et IESVM discent matre querente queri.
 Aeternaque volent insculpi rupe figuras,
 Queis memor erratas signet imago vias.
 Viderit has mater; plures trahet inde dolores.
 Quæ simul ac puerum perdidit, orba perit.
 Hic breue quid vocis longinquo Virgo labori
 Miscuit; inde nouum sedula carpit iter.
 Donec ad exigui detuenit amœna vireti;
 Hic reperit Gnati flens monumenta sui.
 Et caua signa pedum, siccosque in puluere sulcos
 Cernit, & humenti gramina pressa toro.
 Hæc simul aduertit; lacrymas instillat arenis,
 Osculaque herbofis imprimi vda locis.
 Virgineis impressa labris hinc, inde videres
 Gramina florentes gignere veris opes.
 Iamque prius virides sese transfundit in herbas
 Purpura, quæ roseo Virginis ore stetit.
 Flosque trahit similem pulchrâ de matre colorem
 Et similis violas Virginis adflat honos.
 Constitit admirans vestigia conscia Verbi,
 Aurea de Verbo queis sibi lingua subest.
 Nec mora longa, nouas sic est exorsa querelas;
 Cur fileat Verbo iam duce docta loqui?
 Ah! ita felicem mihi quis sol inuidet horam?
 Sera quid huc tardos derulit hora pedes?
 Nec tum sol auido celer impulit orbe quadrigas,
 Meque suis pennis induit ales Amor?
 Dum tener has bibit hospes aquas, & sedit in herbis;
 Tunc ego quàm felix, si licuisset, eram!
 Abs hoc si liceat me querere pauca vireto
 Cui puer insedit; querere pauca lubet,
 Vnde rutilum trahis vsque decus, trahis vsque colorem.
 Tu croce nil domini, nec rosa gnara tui es?

Omnis & ignarus flos, omnis & arbor, & omnis
 Herba; memor Gnati planta nec vlla mei est?
 Specto gemens molli vestigia didita prato.
 Nec specto profugos quo ferat ille pedes.
 Si loquitur tristi violæ coma tincta liturâ;
 Quid verat herba pari sorte sit apta loqui?
 Iamque suis folijs pingat, quem tangit IESVM,
 Flos memor vt doceat, quâ ferat ille gradum.
 Quid facit in violis & lugubre mortis in omen?
 Dic potiùs gaudî candida signa notet.
 Nunc igitur puer his Verbis se prodat; vt olim
 Prodidit è sceno conscia Berhla suo.
 Nonnè Ceres virides hîc se tum comsit in herbas;
 Sicca prius, lætas facta sed vda comas.
 Nulla sed in violis pueri memor hæret imago;
 Nullus & in pratis illius adflat odor.
 Meque latet, fuga & ipsa silet quascumque per oras:
 Hæc tamen ærumnas queis grauior, apta loqui est.
 At loquitur, quàm non puer ora benigna parentis
 Ambiat, & nostro malit abire sinu.
 Haud ego sic, sed amans cupidos intendo lacertos,
 Influxat vt pectus cor puer ille mecum.
 Ille meæ vitæ modis, hinc mihi discolor ætas
 Temperat alternis ver, hiememque modis.
 Si fugit in Zephyro; Zephyrum mihi credo procellam;
 Sin redit, esto ruas turbo, serenus erit.
 (a) In violis & lugubris nota pingitur.

ELEGIA XXIII.

Beata Virgo Puerum vbiuis quæritat;

1. Virgo valles, & montes interrogat.
2. Item umbram suam, eamque exoptat loqui.
3. Conqueritur res omnes habere sonum; solam
 vero umbram silere.

Nulla

N Vlla quies in amante, nouum noua cura laborem
 Excitat, æqua vouet præmia ferre labor.
 Ergo Syras peragrat Virgo ceu dama salebras;
 Quà tecat incertas speique merusque vias.
 Sed quot aranda cauis vestigia sculpsit arenis,
 Tot sub corde ferit spinea tela dolor:
 Heu! quid agat vacuis Virgo circumuaga campis;
 Hic, vbi nulla pedum signa, nec umbra virum?
 Consultit hinc valles, iuga consultit hispida dumis:
 Triste silent valles, & iuga muta stupent.
 Consultit & cedrum sub quâ prius hospita sedit
 Cum puero: is cedri dulcior vsus erit.
 Consultit & fontem, qui plurimus vndat Idumen:
 Quò de fonte puer se sine fortè bibit,
 Quod si nulla sitis, quam fons leuet, vrat alumnus:
 Quà fugit, vnda sibi vult pia ducat iter.
 Denique fors quidquid tulit obuia, consultit anceps.
 Nulla sed ærumnis consultit ora suis.
 Ah miseram! quò flectat iter? quæ sidera spectet,
 Omnia si fallant omnibus astra locis?
 Sic vbi stat mœrens, vacuum circumspicit umbram,
 Decolor albenstem quâ toga fuscet humum:
 Et rogat hinc (esto mutam non nesciat umbram)
 Nunc vbi sit pueri visa figura sui.
 Umbra pari totum si reddit imagine corpus,
 Os simul (id quora pars?) reddere an ipsa neget?
 Larua sed atra silet, surdisque inserpit arenis.
 Mater at hanc mallet quid breue posse loqui.
 Visa queri tenui quid nescio Virgo susurro.
 Et quid non videtur iure queratur Amor?
 Omnia vocales animant elementa querelas.
 Hei mihi! sed nullis vox sonat apta plagis.
 Mille refert voces densis vox edita syluis,
 Quæ reparat mimis murmura trunca sonis.
 Fons strepit arguro per sicca, per vda susurro.
 Lubricus irriguis qui fugit exsul agris.
 Argutat tremulis Dryadam coma sibila syluis
 Ad Zephyri pennas, Æolidumque tubas.

Denique

ELEGIA XXV.

Amoris orbi amaritudinem
describit.

1. *Pristinam felicitatem commemorat B. Virgo.*
2. *Queritur, quem complecti se credit, puerum
semper elabi.*
3. *Ab absente puero grassari in pectore suo flamas explicat, quibus velit immori.*

Quo rapior nunc orba Deo ? nunc orba parente ?
 Istud an est sanctis ritè litare focus ?
 Ergo tuli Solymae solemnia vota Tonanti,
 Hic ut emam castis improba damna sacris ?
 O ego, quàm felix pulchri modo non inis hares !
 Quàm mea tranquillis cymba cucurrit aquis !
 Dum ver suave rudi pueri prætorpuit ævo ;
 Qualia primævo termitæ poma tulit !
 Quàm placidi risus ; quàm dulcia vincula cello !
 Quàm blandis, memini, suavia tincta rosis !
 Ast imo sublapsa sinu spes auolat, eheu !
 Auolat, alternis non reditura viis.
 Sic fugit, ut fugiens oculos non fallat amantis.
 Specto, vel absentem lynceus ambit amor.
 Alba diu, nunc atra nouo cadit alea iactu ;
 Dum procul averso me Dens ore fugit.
 Fallor ? an ille redux me mollibus implicat vlnis ?
 Fallimur, implexam fraudat, ut vnda, manum.
 Si procul ille puer, Matrem cur vulnerat absens ?
 Sin huc præsto redit, quid verat ergo fruar ?
 Gnate tuum linquis Matris sub pectore vultum ;
 Vultus at hic fallax omen amoris habet.
 Dulcis amor, fateor, sed quid iuuat ? errat ut asinum,
 Ille dolo ludit, ludit & ille fugâ.
 Quem quoties avidâ videor constringere dextrâ,
 Adstrictam toties frustrat, ut aura, manum.

Hic an adest? vincetis cur non obstringo lacertis?
 Sin, cur specto vigil? somnus an ergo puer?
 Somnus abest, vigil ignis Amor. spes addidit alas;
 Ocyus alipedem verito per arua gradum.
 Nec puer occurrit, gremioue tenetur, & vlnis;
 Quem teneam, rapidi turbinis instar abie.
 Insequar? ille fugit, sequiturque fugitque parentem:
 Prenso manu? vacuam defugit ille manum,
 Seu puer id, pueriue fuit leuis vmbra, vel error:
 Quidquid erat, viduo labitur vsque sinu.
 O crudelis amor (si fas sit dicere,) IESVS,
 Me cur ludis amans? error id, anne furor?
 Sed sine labe furor, si non innoxius error:
 Nox magè cara mei cordis, opinor, erat.
 An potius de lacte satur, fastidii alumnam?
 Absit, abest puero noxia: purus amat.
 Et pia mater amat, quem nescia quærit IESVM,
 Conspirat geminas mutua flamma faces.
 Sic absens si torret, vbi dabit ora tueri,
 Quo mihi cor vret fidere victor amor?
 Nonne rogo propiore piam flagrabat alumnam,
 Par vbi iunget amor mutua labra labris?
 Cor precor in viuam fax vertat vt alma fauillam:
 Grator hæc quauis luce fauilla calet.
 Fas sit amando mori. sin fors sinat altera Gnato
 Læta frui, fruar ô! detque fruendo mori!

ELEGIA XXVI.

Sua merita recenset B. Virgo, quæ vt
 puerum inueniat, quamlibet in
 formam gestit mutari.

1. Abitum sui pueri Virgo deplorat.
2. Sui amoris nomina enumerat.
3. Ardet in varias figuras, præsertim in Echo-
nem transformari.

VT desedit humi sub frondifera Terebintho
 Virgo tot ægra vijs, rursus id orsa queri est:
 Ah puer ille Deus, Deus ille, simillimus astro
 Qui micat, hos oculos tristis vt umbra, fugit!
 Nec via nota fugæ est, & nescia meta salutis.
 Maternamque salus fallit & ipsa fidem.
 Quæ fugit, heu! rapido mihi me pede subripit absens:
 Presto sit ipsa sui luminis aura, sat est.
 Non vola, non pueri pes paret, odor sic nec umbra;
 Sed procul aduerso tramite fallit iter.
 Quis credat? teneri fædus dirupit amoris;
 Et fugitat dulcem, ceu vaga dama, sinum.
 Augustos superis an sic instaurat honores?
 Et pia solenni sic calet ara sacro?
 Si facer ille puer medijs elabatur aris,
 Et mea furtiuo tum pede vora rapit?
 Nec rediturus abit, per opaca, per horrida rerum
 Absistitque meâ, ceu rosa fluxa, manu?
 Ergone fœda meis hærent contagia recessis?
 Nulla sed his septis noxa, nec vlla lues.
 Hic nisi castus amor, tener & pudor obles amoris.
 Vt puer est, purum quid fugit ergo torum?
 Quæ, precor, imocua deterreret noxa parentis?
 Peccaui, fateor; si sit amare scelus.
 Illa ego sponsa, soror, nutritrix, stirps, mater & hæres,
 Gnate tibi, quoduis nomen adoptat amor.
 Et tot amoris adhuc tu nomina temnis in vno!
 Dignius ecquod ames Virgine matre decus?
 Fingis, an ex animo fugis? ah! (sed fingere vanum est)
 Ne tener in durum vade viator iter,
 Sed tenero pede dura teris, teris ardua rerum;
 Et tibi pars gaudii est, triste laboris opus.
 Vnde tot ambages, fuga queis procul vrit amantem?
 Vtere vis? flammâ da propiore mori.
 In quascumque lubet propior me verte figuras,
 Stare iubés? stabit: vis eat? ibit amor.
 Malo sed attenuet resonas mors corpus in auras,
 Orba suo Verbo vocis imago querat.

D iij

Si

Si qua percussis hinc aura resultat ab antris;
 Unica vox IESV, cætera mortis erunt.
 Sed quid in examines animo mea vota querelas?
 Cui perijt Verbum, vox mihi viua fore?
 Unica vox super est, nullâ reparabilis aurâ,
 Ut querar expirans: *mors mihi sera venis.*
 Quod si sit nullâ reuocabilis arte puellas,
 Excideritque imo pristina cura sion:
 Sculptat Amor saltem saxi, quem querat IESVM,
 Viuar vt æternus rupe genente dolor.
 Est aliquid sua qui dare præmia nescit amanti;
 Si det acerbus amor dulcè dolore fruï.
 Par in amore dolor socios conspirat in vsus,
 Mors, & vita paris pondera lancis habet.

ELEGIA XXVII.

Amor fruendi pueri, & timor per no-
 cæm amittendi.

1. B. Virgo exoptat sui amore ad se trahi Iesum.
2. Vi e sua præsentia sibi pulchritudine conciliet.
3. Timet interim ne quid secius illi Ierosolyma
 eueniat.
4. Saltem optat, priusquam ipse vitâ sponte abeat,
 aliquantisper sui amoris usu frui matrem
 permittat.

VOX B. VIRGINIS.

Nate Deo, Deus ipse piæ potes ergo parentis
 Deseruisse manum, deseruisse sinum?
 Si trahis ipse meo conlors de corpore corpus:
 Me sine, iure meum pignus an alter habet?
 Nec dulcis te matris amor, nec acerba doloris
 Cura mouet profugos huc reuocare gradus?
 Quis te tanget amor? quis honos? quæ gratia facti,
 Te si blanda nequit tangere Virgo parens?

Fronde

Fronde bidens, magnete chalybs, fons vberis riuo,
 Lux radijs, ignis fomite, gramen aquis,
 Nubibus imber, acus gemmæ Phaëtonidis auro,
 Floris odore trahi prouida gaudet apis:
 Matris & ore trahi gestit puer omnis; at vnus
 Matris amore trahi nescit, vt agna, puer.
 Qui trahitur, currit; qui currit, is ambit amantem.
 Hæret, amaret, & amans gaudia summa tenet.
 Sed duros tener incurris mea damna labores.
 Suspikor, idque graui conqueror ista metu.
 Si qua sinu spes alba sedet, timor opprimit atrâ
 Nube; rubos inter tela cruenta rubent.
 O vbi non sentis mors excubat horrida syluis!
 O vbi non longis stat labor asper agris!
 Sed fors mente sedet duris abfistere cœptis,
 Et dare, quæ matri dona dedisse decet.
 Ecce inam, si non matri, tua munera serues:
 Munera cælesti Virgine digna legi.
 Sidereos oculis tunc his adflabis honores,
 Quales non Eos, luna nec vlla tulit.
 Non sic irradiat sol perspicuæ crystallo:
 Hoc vt Gnare tui corde refulget amor.
 Sit satis hoc, dixi; puer vt rata vota parentis
 Expleat; expleri sors sed iniqua vetat.
 Nempe iubet Solymos mortis funesta cupido
 Irruat in saltus, & iuga facta feris.
 Omnibus hic violis cruor, & cruor omnibus herbis,
 Omnibus & culmis spica cruore madet.
 Sanguinæ Solymo timui necis omina saxo;
 Ne raperent agnum Pardus, & Vrsa meum.
 Hic Saræ memini gnatus sub acinace supplex,
 Panem ream puro sanguine tinxit humum.
 Occidit hic certe, sacra cui calet ara, Sacerdos.
 Imbuit is sanctos victima sancta focos.
 Quis scit an hic, timeo, vates lux maxima vatum
 Ipse pari spargat membra cruenta solo?
 Si iam non cadat hic sacer agnus & ipse sacerdos;
 Sors nimis hæc votis insidiosa meis.

Si finis, & quid nisi? paucas nisi deprecor horas,
 Ne iam sponte feras, quæ mala serò feres;
 Nec magis ipse piæ discors sis pugna parenti,
 Sed non pugno: tuum quæ nisi velle velim?
 Quos par ambo dolor, par iungat & ambo voluptas:
 Si lex æqua pati est, lex sit & æqua frui.

(a) *Isaac in monte Moria, qui est Ierusalem, ceruicem Abrahae gladio subiicit.*

(b) *Zacharias, Christo teste, occisus inter templum & altare: cuius cruore lapides respersi erubuerunt in hoc scelus. è Tertulliani testimonio.*

ELEGIA XXVIII.

B. Virgo suum luctum & pia desideria explicat.

1. *Ærumnas viarum & inanes labores explicat.*
2. *Vnicum in omnibus querit filium.*
3. *Quem eo, quo sibi ille effinxit corpus sanguine in utero, etiam velit sibi redimi.*
4. *Interim longiore morâ puer longius à matre abit.*

Quamlibet immensis rapiar circumuaga campis;
 Nil nisi vanus obit tædiâ dura labor.
 Prospicio varias longinquo limite terras:
 Puluereos volui non nisi specto globos,
 Quæ mihi mille locis occurrit mortis imago,
 Deuolat in nostrum non abitura sinum.
 Et dolor incurrit, dum gaudia quæro sub omni
 Sole: sed, heu! oculis nox sedet atra meis.
 Pæne gemens surdo meditor conuicia soli,
 Qui reus auctorem celat, ut umbra, suum,

Et simul inuisæ graue ceu scelus exprobro terræ,
 Dura quod affectus supprimat illa meos,
 Quin Boream, Zephyrumq;, Eurumq;, Notumq;, laceffo,
 Aura quod ab Gnato nuncia nulla venit,
 Hinc quacumque feror per dura, per herbida; rorat
 Cos omnis lacrymis, omnis & herba meis,
 Et quot humus grauidis haurit de nubibus imbres;
 Protinus in fletus vertit amara suos.
 Nec mirum, trahit ærumnas ærumna; catenam
 Dic adamantæam quâ tot in arua trahor.
 It timor ante pedes: comes obsidet omne latus mors.
 Corde dolor flagrat; cura stat atra sinu,
 Vlla putasne parens tantis sit saucia dânnis,
 Fons eat vt incestis semper amarus aquis?
 Saxeæ vel tenero mollire in pectora fletu:
 Blanda nec is Gnato leniat ora dolor?
 Et Matris dolor, immensi qui vulneris instar,
 Mille vel hic vuus tela doloris habet.
 Si gemo propter aquas, vel inanibus aggemo campis;
 Damna mihi campi, damna loquuntur aquæ.
 Scilicet æternum dum quæro per omnia Verbum,
 Non nisi pro Verbo, nomen inane redit.
 Est aliquid, fateor, dum Vox non influit aures
 Ipsa meas; si tum vocis imago sonet.
 Sed quid vana iuuat, me quæ fugit aura per auras?
 De dape pascere famem, si satur esse velis,
 Non nisi diuino pascit me nectare Verbum:
 Cætera ieiunam pabula credo famem.
 Si fluctus Theris ipsa, polus sua sidera linguis
 Verterit, & stirpes herbida terra suas:
 Attamen innumeris linguis vox vna Tonantis,
 Grator in matris gaudia blanda fluet.
 Tum mihi nescio quâ subitâ dulcedine pectus
 Imbueret felix, nectaris instar, amor;
 O vtinam prædulce bibam de numine nectar!
 Sic meus in pretium nectaris ipse cruor.
 Sanguis enim teneros Christi si fluxit in artus
 Nascenti: & nato quid vetat ille fluat?

Dv

Sanguine

Sanguine Virgo meo si fauci pignus amoris?
 Soluere, quo pepigi sanguine, posco fidem.
 Pignore virginei dos carior æqua cruoris?
 Quis non inde Dei nobile fædus emat?
 Sed pius ut puer est, non ambit acerba parentis
 Vulnera, cui mæstus sit graue vulnus amor.
 Vire, licet, dixit: duo cur moriamur in vnâ?
 Viuat iò sospes sospite Matre puer!
 Viuat iò sanguis meus! hoc de sanguine vitæ
 Prima meæ legi dona, suprema legam.
 Sic ego fingebam, sed, ut est res credula, quid non
 Fingit amor, damnis blandior inde meis?
 At mihi nescio quid ceu triste minatur in omen,
 Qui cadit vltro repens fluxa per ora liquor.
 Suspitor è damnis noua crescere damna parenti;
 Ut, si multa tuli rædia, plura feram.
 Nonne diu mæstæ fugit ore sinuque parentis,
 Quique meo cretus sanguine sanguis abit?
 Nec sedet in gremio, quo se tener abdidit olim;
 Et pars magna sui quo prius hausta fuit?
 O sedeat saltem Gnati sub pectore Mater!
 Parte sui viuet sic meliore Parens.

ELEGIA XXIX.

Ardet B. Virgo vitæ subsidia erranti
 puero subministrare.

1. B. Virgo miratur, cur puer, cum sit lux mundi, sibi nusquam appareat:
2. Et vbiuis latens, & lucens suam spem eludat.
3. Interius desiderat illi vitæ subsidia suggerere.
4. Exoptat ad puerum instar Abacuc transferri.

B. VIRGINIS
 ALLOQUIVM.

Cum

Cum me nec tua vox, nec mutus ignis IESV
 Adspiret placidis, veris vt aura, modis :
 Excidit egelidis prius ignea vena medullis,
 Ac sedet in mutis anxia cura labris.
 Et gemit arcano quid nescio triste susurro :
 Quid fugitas dulcem lux mea Gnate sinum?
 Et procul ignoris matrem sic ludis in oris,
 Nec datur vlla tuo de pede signa sequi ?
 Si dux purpureus rutilas qui flectit habenas,
 Lustrat ouans radijs sol iter omne suis :
 Et cui lux omni præcarior emicat astro,
 Parue pari lustra quâ fugis arte, viam.
 Argueret si clara tuum fors orbita cursum,
 Omnibus afluere tunc comes æqua locis.
 Omnibus & syluis sectarer, & omnibus antris,
 Persequererque sagax omnibus hospes agris.
 Maxima cura foret, & erit mihi maxima semper
 Cura, caput blandâ stringere dulce manu.
 Vt lubet, hos oculos exi, per inania rerum:
 Quem tot vbiq; plagis spes mea spectet, eris.
 Certa tuæ documenta fugæ, queis fallor, vbiuis
 Si taceat tellus, astra loquentur iter.
 Sidera suspexi: terris sed conscia Verbi
 Signa negat, puppes que regit Vrsa mari.
 Cæteraque astra pari coniurant crimine, cœcum
 Noctis iter surdis inuoluisse dolis.
 Nauita ver Zephyri, segetis spem spectat arator :
 Miles ouans armis præmia, pastor oues.
 Rex noua sceptrâ, leues damas venator & hinnos :
 Institor Indus opes ; pictor Apellis opus.
 Tale nihil specto. solum spes omnis IESVM
 Ambit; in hoc vno præmia cuncta sequor.
 Sed quid ego vener, quæ sum data præda timori,
 Et ceu cerua, vagas anxia lustrâ vias.
 Mi dilecte puer, quò quò sine matre deerras,
 Mille lapos inter soliuagasque tigres ?
 Quid fugis hoc pectus, cui fluxitat vbere nectar ?
 O nimium votis fors inimica meis!

Laſca

Lactea si bibulis transfudi pocula libellis;
 Cur non iam puero pabula reddo meo?
 Idque ubi desertis palatur egenus in oris,
 Villa nec addicunt hospita recta penu.
 Vbera crediderim gravidis salientia venis,
 Ipsa velit Gnato promere cerua meo.
 Quin ut ei dulces tygris exprimat obuia succos:
 Ceu foret e seua tigride mris ouis.
 Attamen haud durae quae cura sit aequa parenti,
 Mentē sedet plenā munera ferre manu.
 Ne qua fames, vel iniusta sitis iecur vrat anhelum;
 De dape quæro famem pascere, fonte sitim.
 Strat manus ad calathum, gelidum bibet hydria fontem:
 Sed quò fontis aquas misero, siue dapes?
 O mihi cor geminis vigor induat entheus alis!
 Me leue quò pondus subuehat ales Amor.
 Nescit enim graue pondus Amor, qui sideris instat,
 Ignis abit, voluceri quā rapit aura fugā.
 Isacium vatem si penniger extulit hospes,
 Inque Semiramā, quò vehit, vrbe stitit;
 Ut nec opina ferat captiuo prandia vati,
 Qui vacuo siccam mandit in ore famem:
 Quid prohibet Matrem par enehat ardor in auras?
 Pulchrior est quouis flos Daniele puer.
 Non mihi deest tereti crinis qui fulgeat auro,
 Quolibet ut fuluo pendula crine ferat.
 O peream! si non huc me celer abripit error.
 Sed quid? ubi Babylon? quā puer vrbe sedet?
 Me later (heu! oculos densis nox induit umbris)
 Quam sua lux medio nubila sole fugit.
 Qui prius ah! (ut iniqua meos sors mutat honores!)
 Lynceus Argus, Amor lumine cassus abit.

(a) Angelus Abacuc Prophetam repente e Iudaea
 Babylonem vno apprehensum capillo transtulit; ut
 prandium quod suis messoribus deferebat, Danieli in
 lacu leonum nihil tale expectanti subministraret.